

Številka: 011-02-1/2021/2
Ljubljana, 15. 3. 2021

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 38. seji 17. 3. 2021, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), obravnaval pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti za uporabo računalniškega modela Inštituta Jožef Stefan pri načrtovanju bodočih ukrepov za zmanjšanje posledic epidemije COVID-19, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US, 21/13-ZFDO-F in 81/18 – odl. US) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo Interesne skupine negospodarskih dejavnosti ter Vladi Republike Slovenije predlaga, da pobudo prouči in nanjo odgovori.

Pobuda Interesne skupine negospodarskih dejavnosti se glasi:

Vlada Republike Slovenije naj pri načrtovanju bodočih ukrepov za zmanjšanje posledic epidemije COVID-19 uporabi tudi nagrajeni razviti računalniški model Inštituta Jožef Stefan.

Obrazložitev:

Ekipa Odseka za inteligentne sisteme Instituta Jožef Stefan se je na mednarodnem tekmovanju Pandemic Response Challenge fundacije Xprize uvrstila na drugo mesto. Gre za tekmovanje, na katerem so sodelujoče ekipe razvijale računalniške modele, ki predvidevajo prenos okužb v lokalnem okolju in na podlagi tega predlagale optimalne ukrepe za boj proti epidemiji za obdobja od nekaj dni do treh mesecev. Ekipe so se osredotočale na razvoj metod za izbiro optimalnih ukrepov za zajezitev pandemije, ki bi omogočali čim bolj nemoten potek družbenega življenja, vendar hkrati zaradi števila okužb ne bi prišlo do preobremenitve zdravstvenega sistema. Pri oblikovanju ukrepov so želele doseči zmanjšanje števila okužb, vendar pri tem upoštevati stroške in obremenitve za družbo, ki bi jih posamezni ukrepi prinesli, in predlagati rešitve, ki bi omogočile postopno odpiranje gospodarstva. Šlo je torej za klasično iskanje rešitev med nasprotujočimi si atributi: na eni strani število obolelih in na drugi strani škoda oz. cena zaradi ukrepov oziroma z drugimi besedami: šlo je za iskanje optimalnih urnikov ukrepov - kako v obdobju do treh mesecev doseči optimalno razmerje.

Ekipa Inštituta Jožef Stefan je analizirala dejavnike, ki v različnih državah vplivajo na širjenje virusa. Pri razvoju računalniškega modela je uporabila metode večkriterijske optimizacije, ki jih razvijajo na odseku. Izdelala je tudi orodje za vizualizacijo programov protiukrepov in njihovih učinkov.

Doseženo drugo mesto na svetovnem tekmovanju XPRIZE je potrditev znane prizadevnosti in inteligence slovenskih raziskovalcev. Umetna inteligenca in inovativne rešitve po pravilu dosegajo rezultate, ki jih ljudje ne dosegamo več – znamo pa jih razumeti, analizirati in

uporabiti, zato bi bila uporaba računalniškega modela v praksi izjemno smotrna. Žal pa se v praksi pogosto dogaja, da takšnih izrednih dosežkov ne znamo prenesti v praktično rabo.

Rešitve, ki jih je razvila ekipa Inštituta Jožef Stefan, bi bile z določenimi modifikacijami lahko takoj uporabljive v praksi. Tako bi lahko služile kot pomoč odločevalcem pri oblikovanju nadaljnjih politik države, povezanih s COVID-19. Zato se na Vlado Republike Slovenije naslavlja pobuda, da naj pri načrtovanju bodočih ukrepov za zmanjšanje posledic epidemije COVID-19 uporabi tudi nagrajeni razviti računalniški model Inštituta Jožef Stefan.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) nanjo v roku 30 dni odgovori.